

1 มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.1/5 อธิบายพุทธคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของตนเองและครอบครัว

2 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พุทธศาสนสุภาษิต เป็นข้อธรรมสำคัญที่มีข้อคิดเตือนใจบุคคลให้นำไปเป็นหลักในการปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- พุทธศาสนสุภาษิต
  - ยี่ เว เสวติ ตาทิโส : คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น
  - อุตตนา โจทยุตตานัน : จงเตือนตนด้วยตนเอง
  - นิสมม กรณิ เสยโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า
  - ทุรวาสา ฆรา ทุกฺขา : เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสร้างความรู้
- 2) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6

ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แผนผังความคิด เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

7

การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ตรวจสอบงานที่ 4.1 เรื่อง คบคน
- 2) ตรวจสอบงานที่ 4.2 เรื่อง เตือนตนเอง
- 3) ตรวจสอบงานที่ 4.3 เรื่อง คิดก่อนทำ
- 4) ตรวจสอบงานที่ 4.4 เรื่อง สัมภาษณ์ครอบครัวตัวอย่าง
- 5) ตรวจสอบบันทึกการอ่าน
- 6) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 7) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- 8) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 9) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.3 การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- ตรวจสอบแผนผังความคิด เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

8

กิจกรรมการเรียนรู้

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิด

ขั้น นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนดูภาพ และตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนด
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นว่า กลุ่มบุคคลในภาพนั้นร่วมกันทำกิจกรรมที่ดีและไม่ดี แสดงว่า การคบคนประเภทใดก็ย่อมเป็นเช่นนั้น คบคนดีก็ย่อมทำดีตาม คบคนชั่วก็ย่อมทำชั่วตาม

ขั้น สอน

1. ครูจับคู่ให้นักเรียนโดยลดความสามารถ ให้นักเรียนเก่งหรือค่อนข้างเก่งคู่กับนักเรียนที่อ่อนหรือค่อนข้างอ่อน แล้วให้นักเรียนแต่ละคู่ศึกษาความรู้จากหนังสือเรียน เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต ยี่ เว เสวติ ตาทิโส : คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น และอภิปรายร่วมกันในประเด็นที่กำหนด
2. นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ 4.1 เรื่อง คบคน เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จแล้วให้จับคู่กับเพื่อน (คู่เดิม) แล้วผลัดกันอภิปรายคำตอบและตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบของกันและกัน
3. ครูสุ่มนักเรียนบางคู่ออกมาอธิบายคำตอบในใบงานที่ 4.1 ให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง
4. นักเรียนช่วยกันคิดแนวทางการปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต ยี่ เว เสวติ ตาทิโส : คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น เพื่อเป็นข้อคิดและนำไปปฏิบัติ

ขั้น สรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมาย ความสำคัญ และแนวทางการปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต ยี่ เว เสวติ ตาทิโส : คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิดสี่สหาย

ขั้น นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนผลัดกันเล่าประสบการณ์ของตนเองที่แสดงว่า ปฏิบัติตนในทางที่ถูกต้องโดยไม่มีใครมาเตือน
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า การกระทำดังกล่าวสอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิต อดทน อดทน อดทน : จงเตือนตนด้วยตนเอง

ขั้น สอน

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ แล้วให้แต่ละกลุ่มจับคู่กันเป็น 2 คู่ ให้แต่ละคู่ศึกษาความรู้เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต อดทน อดทน อดทน : จงเตือนตนด้วยตนเอง จากหนังสือเรียน แล้วช่วยกันทำใบงานที่ 4.2 เรื่อง เตือนตนเอง
2. สมาชิกแต่ละคู่ในกลุ่มเดิมผลัดกันอธิบายคำตอบในใบงานที่ 4.2 ให้เพื่อนอีกคู่หนึ่งฟัง แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องและหลอมรวมเป็นคำตอบของกลุ่ม
3. ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ 4.2 หน้าชั้นเรียน แล้วให้กลุ่มอื่นที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไปนำเสนอเพิ่มเติม ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

ขั้น สรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปแนวทางการปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต อดทน อดทน อดทน : จงเตือนตนด้วยตนเอง และผลของการปฏิบัติ

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง

ขั้น นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนดูภาพ แล้วช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่า ก่อนที่ผลงานในภาพจะประสบความสำเร็จนั้น บุคคลในภาพจะต้องคิดอย่างไรบ้าง
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า การกระทำสิ่งใดก็ตามจะต้องมีการคิดหลากหลาย และคิดใคร่ครวญ ทบทวนให้รอบคอบจึงจะประสบผลสำเร็จอย่างดี

ขั้น สอน

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต นิสฺสม กรณฺ์ เสยฺโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า จากหนังสือเรียน แล้วร่วมกันสรุปสาระสำคัญ
2. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มทำใบงานที่ 4.3 เรื่อง คิดก่อนทำ เมื่อทำเสร็จแล้วให้สมาชิกในกลุ่มผลัดกันเล่าคำตอบของตนในใบงานที่ละข้อเรียงเป็นรายบุคคลจนครบทุกคน แล้วช่วยกันสรุปคำตอบที่ถูกต้อง ซึ่งถือเป็นผลงานรวมของกลุ่ม
3. ครูสุ่มนักเรียน 2-3 กลุ่ม ออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ 4.3 หน้าชั้นเรียน แล้วให้กลุ่มที่มีความคิดเห็นหรือคำตอบที่แตกต่างกันได้นำเสนอเพิ่มเติม

ขั้น สรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต นิสฺสม กรณฺ์ เสยฺโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า
2. นักเรียนและครูช่วยกันคิดแนวทางการปฏิบัติตนตามหลักพุทธศาสนสุภาษิต นิสฺสม กรณฺ์ เสยฺโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า แล้วให้นักเรียนนำไปปฏิบัติ จากนั้นนำผลการปฏิบัติมาเล่าสู่กันฟัง (นอกเวลาเรียน)

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการสัมภาษณ์ 3 ขั้นตอน

ขั้น นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูขออาสาสมัคร 4-5 คน ออกมาเล่าชีวิตในครอบครัวที่เป็นสุขให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน แล้วให้นักเรียนในห้องช่วยกันหาเหตุผลว่า เพราะเหตุใด ครอบครัวของเพื่อนอาสาสมัครเหล่านั้นจึงมีความสุข
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงความคิดของนักเรียนให้รู้ว่า ครอบครัวที่มีความสุขนั้น มีการกระทำที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิต ทิวาวาสา ฆรา ทุกุขา : เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกุขมาให้

ขั้น สอน

1. ครูอธิบายความรู้เรื่อง เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกุขมาให้ ให้นักเรียนฟังในประเด็นที่กำหนด
2. นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต ทิวาวาสา ฆรา ทุกุขา : เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกุขมาให้ เพิ่มเติมจากหนังสือเรียน
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มกำหนดหมายเลขประจำตัวเป็นหมายเลข 1-4 ตามลำดับ แล้วให้นักเรียนแต่ละหมายเลขสัมภาษณ์เพื่อน ในประเด็นที่กำหนดไว้ในใบงานที่ 4.4 เรื่อง สัมภาษณ์ครอบครัวตัวอย่าง และช่วยกันสรุปผล จากนั้นส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้น สรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมาย และผลของการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิต ทิวาวาสา ฆรา ทุกุขา : เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกุขมาให้

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนแผนผังความคิด เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite พระพุทธศาสนา ม.1 บริษัท เพลย์เอเบิล จำกัด
- 3) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) ญาณสังวร, สมเด็จพระ (เจริญ สุวฑฺฒโน). 2526. **หลักพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : ปรกาศพริก.
  - (2) วศิน อินทสระ. 2548. **หลักธรรมอันเป็นหัวใจพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ. ไอ. เอ. จำกัด (เครือท่าทอง).
- 4) บัตรภาพ
- 5) ใบงานที่ 4.1 เรื่อง คบคน
- 6) ใบงานที่ 4.2 เรื่อง เตือนตนเอง
- 7) ใบงานที่ 4.3 เรื่อง คิดก่อนทำ
- 8) ใบงานที่ 4.4 เรื่อง สัมภาษณ์ครอบครัวตัวอย่าง

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
  - <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/09>
  - <http://www.fungdham.com/proverb.html>

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินแผนผังความคิด เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน			
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การเขียนตัวอย่าง การกระทำตาม พุทธศาสนสุภาษิต	เขียนแสดงตัวอย่าง การกระทำตาม พุทธศาสนสุภาษิต ได้ถูกต้อง ครบถ้วน ทั้ง 4 เรื่อง	เขียนแสดงตัวอย่าง การกระทำตาม พุทธศาสนสุภาษิต ได้ถูกต้อง ครบถ้วน 3 เรื่อง	เขียนแสดงตัวอย่าง การกระทำตาม พุทธศาสนสุภาษิต ได้ถูกต้อง ครบถ้วน 2 เรื่อง	เขียนแสดงตัวอย่าง การกระทำตาม พุทธศาสนสุภาษิต ได้ถูกต้อง ครบถ้วน 1 เรื่อง
2. การวิเคราะห์ผล ของการปฏิบัติตน ตามพุทธศาสน- สุภาษิต	วิเคราะห์ผลของการ ปฏิบัติตนตามพุทธ- ศาสนสุภาษิตได้อย่าง มีเหตุผล ครบทั้ง 4 เรื่อง	วิเคราะห์ผลของการ ปฏิบัติตนตามพุทธ- ศาสนสุภาษิตได้อย่าง มีเหตุผล 3 เรื่อง	วิเคราะห์ผลของการ ปฏิบัติตนตามพุทธ- ศาสนสุภาษิตได้อย่าง มีเหตุผล 2 เรื่อง	วิเคราะห์ผลของการ ปฏิบัติตนตามพุทธ- ศาสนสุภาษิตได้อย่าง มีเหตุผล 1 เรื่อง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	8	6 - 7	4 - 5	ต่ำกว่า 4
ระดับคุณภาพ	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง

11. การกระทำข้อใดที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตที่ว่า “นิสम्म กรณํ เสโย”
- ก. เอมชอบทำบุญด้วยการปล่อยปลา
  - ข. นักเรียนทุกคนมีหน้าที่ศึกษาเล่าเรียน
  - ค. พลอยบอกตนเองเสมอว่าต้องตั้งใจเรียน
  - ง. ผึ้งตัดสึนใจไม่ไปเที่ยวกับเพื่อน เพราะเตรียมตัวดูหนังสือ
12. การคบบัณฑิตสอดคล้องกับพฤติกรรมในข้อใด
- ก. ศีลาเข้าบ้านอยู่ร่วมกับเพื่อนรุ่นพี่
  - ข. ศจีร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้ง
  - ค. เทียนวรรณชอบไปคุยกับอาจารย์แนะแนว
  - ง. อิงอรช่วยเพื่อนทำรายงานที่อาจารย์มอบหมาย
13. ลักษณะการครองเรือนอย่างไร ที่ไม่นำความทุกข์มาให้
- ก. มีอิสระในครอบครัว
  - ข. แบ่งแยกค่าใช้จ่ายกัน
  - ค. เข้าใจกัน ดูแลช่วยเหลือกัน
  - ง. ต่างฝ่ายต่างรับผิดชอบตนเอง

14. ข้อใดกล่าวถูกต้องตามพุทธศาสนสุภาษิต “นิสम्म กรณํ เสโย”
- ก. จงทำในสิ่งที่ตนเองมั่นใจ และคิดอย่างรอบคอบแล้ว
  - ข. เพื่อนมีหลายประเภทต้องคบให้หมดทุกประเภท
  - ค. พอใจจะทำอะไร จงทำไปเถอะ
  - ง. อยากรทำอะไรให้รีบลงมือทำ
15. เพื่อนในห้องเรียนของจอยเกือบทุกคนมีโทรศัพท์มือถือ จอยอยากมีบ้าง แต่ไม่มีเงินซื้อ ถ้านักเรียนเป็นจอย นักเรียนจะอย่างไรเป็นอันดับแรก
- ก. คิดทบทวนถึงความจำเป็นในการใช้งาน
  - ข. ไปทำงานพิเศษ เพื่อหาเงินมาซื้อ
  - ค. ยืมเงินเพื่อนหรือไปกู้เงินมาซื้อ
  - ง. ไปขอเงินพ่อแม่มาซื้อ

มฐ. ส 1.1 ม.1/5

ได้คะแนน

คะแนนเต็ม

15

เฉลย

1. ง   2. ก   3. ก   4. ข   5. ง   6. ง   7. ค   8. ก   9. ข   10. ค
 11. ง   12. ง   13. ค   14. ก   15. ก

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

อ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม ข้อ 1-4

ชาย ชาญ ต่าย ต้ม และต๋อง เป็นนักเรียนห้องเดียวกัน หลังเลิกเรียนแล้ว ชาญมักจะชวนต่ายไปเล่นสนุกเกอร์ หลังโรงเรียนเสมอ ส่วนชายนั้นมักจะรีบกลับบ้านไปช่วยแม่ขายของที่ตลาดตอนเย็น เพราะเขารู้ว่าแม่ต้องทำงานหนักเพื่อส่งลูกเรียนหนังสือ ต้มและต๋องนั้นกลับบ้านตามปกติ ต่อมาวันหนึ่งเพื่อนบ้านของต้มมาชวนให้ต้มไปขายซีดีเถื่อนหารายได้พิเศษในวันหยุด แต่ต้มปฏิเสธ ส่วนต๋องนั้นมีความทุกข์ใจมากกว่าคนอื่นเพราะพ่อชอบกินเหล้าเมาแล้วมาตบตีแม่

- การกระทำของใครที่แสดงว่าปฏิบัติตนตาม พุทธศาสนสุภาษิต “จงเตือนตนด้วยตนเอง”
  - ต่าย
  - ต๋อง
  - ชาย
  - ต้ม
- การกระทำของใครที่แสดงว่าปฏิบัติตนตาม พุทธศาสนสุภาษิต “การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า”
  - ต้ม
  - ต่าย
  - ต๋อง
  - ชาญ
- ผู้ใดได้รับผลตามพุทธศาสนสุภาษิต “ทุรวาสา ฆรา ทุกขา”
  - ชาญ
  - ชาย
  - ต้ม
  - ต๋อง
- ใครเป็นผู้ที่มีการกระทำตามพุทธศาสนสุภาษิต “คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น”
  - ต้ม
  - ต่าย
  - ต๋อง
  - ชาย
- “เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้” เป็นพุทธศาสนสุภาษิตที่เตือนใจในเรื่องใด
  - พ่อแม่ควรสอนลูกด้วยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง
  - ควรนำหลักการปกครองมาใช้ในระบบครอบครัวเรือน
  - ผู้อยู่ในครอบครัวมีส่วนในการปกครอง
  - พ่อแม่ไม่ควรนำทุกข์มาให้ลูก
- การกระทำข้อใดที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตที่ว่า “นิสम्म กรณฺ เสยโย”
  - ฝั่งตัดสินใจไม่ไปเที่ยวกับเพื่อน เพราะเตรียมตัวดูหนังสือ
  - พลอยบอกตนเองเสมอว่าต้องตั้งใจเรียน
  - นักเรียนทุกคนมีหน้าที่ศึกษาเล่าเรียน
  - เอมชอบทำบุญด้วยการปล่อยปลา
- ลักษณะการครองเรือนอย่างไร ที่ไม่นำความทุกข์มาให้
  - ต่างฝ่ายต่างรับผิดชอบตนเอง
  - เข้าใจกัน ดูแลช่วยเหลือกัน
  - แบ่งแยกค่าใช้จ่ายกัน
  - มีอิสระในครอบครัว
- การคบบัณฑิตสอดคล้องกับพฤติกรรมในข้อใด
  - อิงอรช่วยเพื่อนทำรายงานที่อาจารย์มอบหมาย
  - เทียนวรรณชอบไปคุยกับอาจารย์แนะแนว
  - ศจีร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกครั้ง
  - ศิลาเช่าบ้านอยู่ร่วมกับเพื่อนรุ่นพี่
- เพื่อนในห้องเรียนของจอยเกือบทุกคนมีโทรศัพท์มือถือ จอยอยากมีบ้าง แต่ไม่มีเงินซื้อ ถ้านักเรียนเป็นจอย นักเรียนจะทำอะไรเป็นอันดับแรก
  - ไปขอเงินพ่อแม่มาซื้อ
  - ไปทำงานพิเศษ เพื่อหาเงินมาซื้อ
  - คิดทบทวนถึงความจำเป็นในการใช้งาน
  - ยืมเงินเพื่อนหรือไปกู้เงินมาซื้อ
- ข้อใดกล่าวถูกต้องตามพุทธศาสนสุภาษิต “นิสम्म กรณฺ เสยโย”
  - เพื่อนมีหลายประเภทต้องคบให้หมดทุกประเภท
  - จงทำในสิ่งที่ตนเองมั่นใจ และคิดอย่างรอบคอบแล้ว
  - พอใจจะทำอะไร จงทำไปเถอะ
  - อยากทำอะไรให้รีบลงมือทำ

11. แม้ว่าอันจะชวนอันให้ลองยาเสพติด แต่อันก็ปฏิเสธ ไม่ปฏิบัติตาม แสดงว่า อันยึดหลักพุทธศาสนสุภาษิต ในข้อใด

- ก. ใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า
- ข. คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น
- ค. คบคนพาล พาลพาไปหาผิด
- ง. จงเตือนตนด้วยตนเอง

12. ข้อความที่กล่าวว่า “คบคนพาล พาลพาไปหาผิด คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล” สอดคล้องกับ พุทธศาสนสุภาษิตใด

- ก. ทูราवासว ฆรา ทุกขา
- ข. นิสมม กรณิ เสยโย
- ค. ยี่ เว เสวติ ตาทิโส
- ง. อตตนา โจทยตตานัน

13. การกระทำข้อใดตรงกับพุทธศาสนสุภาษิต “คบคบเช่นใด ย่อมเป็นเช่นนั้น”

- ก. สัมชวนสร้อยไปอ่านหนังสือที่ห้องสมุดทุกวัน ทำให้สร้อยมีความรู้กว้างขวาง
- ข. นักเรียนทุกคนในโรงเรียนต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของโรงเรียน
- ค. มงคลมีเพื่อนหลายคนที่ไม่ชอบเรียนหนังสือ เขาจึงไปเล่าให้พ่อฟัง
- ง. แสงชัยเป็นคนที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่เพื่อนๆ ทุกคน

14. บิดามารดาที่พูดจาไม่ไพเราะจะมีผลให้ลูกพูดจา ไม่ไพเราะด้วย สอดคล้องกับข้อความใด

- ก. การเตือนผู้อื่น
- ข. การคิดใคร่ครวญ
- ค. การคบคน
- ง. การเตือนตนเอง

15. การกระทำใดที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิต “จงเตือนตนด้วยตนเอง”

- ก. แม่ปลุกให้ลูกๆ ทำการบ้านก่อนไปโรงเรียน
- ข. พี่ญูพรจัดตารางอ่านหนังสือเตรียมตัวสอบ
- ค. ในการเข้าแถวเคารพธงชาติ นักเรียนทุกคนต้องฟัง เสียงสัญญาณเข้าแถว
- ง. ในภาวะขาดแคลนน้ำมัน รัฐบาลได้ขอความร่วมมือ จากประชาชนให้ช่วยกันประหยัดน้ำมัน

มฐ. ส 1.1 ม.1/5

ได้คะแนน

คะแนนเต็ม

15

เฉลย

1. ค	2. ก	3. ง	4. ข	5. ก	6. ก	7. ข	8. ก	9. ค	10. ข
11. ก	12. ค	13. ก	14. ค	15. ข					

1 **สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด**

การคบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น เป็นข้อคิดที่ได้จากพุทธศาสนสุภาษิต ซึ่งเป็นการเตือนใจบุคคลให้รู้จักคบคน และเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อการพัฒนาตนเอง

2 **ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้****2.1** **ตัวชี้วัด**

ส 1.1 ม.1/5 อธิบายพุทธคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของตนเองและครอบครัว

2.2 **จุดประสงค์การเรียนรู้**

- 1) อธิบายความหมายของ ยี่ เว เสวติ ตาทิโส ได้
- 2) วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น ได้

3 **สาระการเรียนรู้****3.1** **สาระการเรียนรู้แกนกลาง**

- พุทธศาสนสุภาษิต
  - ยี่ เว เสวติ ตาทิโส : คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น

3.2 **สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น**

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 **สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน****4.1** **ความสามารถในการสื่อสาร****4.2** **ความสามารถในการคิด**

- 1) ทักษะการสร้างความรู้
- 2) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 **ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต****5** **คุณลักษณะอันพึงประสงค์**

1. มีวินัย
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิด

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

นักเรียนทำแบบทดสอบ **ก่อนเรียน** หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อการเรียนรู้ : บัตรภาพ

- ครูให้นักเรียนดูภาพ ดังนี้
  - ภาพที่ 1 ภาพผู้กระทำความผิดถูกตำรวจจับ
  - ภาพที่ 2 ภาพนักเรียนกำลังเรียนหนังสือ
  - ภาพที่ 3 ภาพนักกีฬาฟุตบอลกำลังฝึกซ้อมการเล่นฟุตบอล
  - ภาพที่ 4 ภาพคนนั่งฟังธรรมที่วัด
  - ภาพที่ 5 ภาพเด็กวัยรุ่นเล่นการพนัน
- ครูตั้งคำถามถามนักเรียน เช่น
  - ภาพใดที่นักเรียนควรหลีกเลี่ยง พร้อมอธิบายเหตุผล
    - คำตอบที่คาดว่าจะได้รับคือ ภาพที่ 1 และภาพที่ 5 โดยมีเหตุผล คือ ภาพที่ 1 เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย เมื่อทำผิดย่อมถูกลงโทษ ภาพที่ 5 เป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม สำหรับการเป็นเด็กและเยาวชน และถ้าเป็นการพนันก็ย่อมเป็นการผิดศีลธรรม
  - ภาพใดที่นักเรียนชอบ พร้อมอธิบายเหตุผล
    - คำตอบที่คาดว่าจะได้รับอาจจะแตกต่างกันออกไป เช่น ชอบภาพที่ 2 เพราะการเรียนหนังสือทำให้ได้รับความรู้
    - ชอบภาพที่ 3 เพราะเป็นการออกกำลังกาย ทำให้ร่างกายแข็งแรง ซึ่งการเล่นกีฬาเป็นการฝึกเรื่องความมีวินัย ความกล้าหาญ ความอดทน ความเสียสละ
    - ชอบภาพที่ 4 เพราะการฟังธรรมนั้นย่อมทำให้จิตใจคิดไปในทางที่ดีงาม และได้แนวทางในการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม

- ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นว่า กลุ่มบุคคลในภาพนั้น ร่วมกันทำกิจกรรมที่ดีและไม่ดี แสดงว่า การคบคนประเภทใดก็ย่อมเป็นเช่นนั้น คบคนดีก็ย่อมทำดีตาม คบคนชั่วก็ย่อมทำชั่วตาม

ขั้นสอน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1	4. ใบงานที่ 4.1
2. บทเรียนคอมพิวเตอร์	5. ห้องสมุด
3. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	6. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

- ครูจัดให้นักเรียนโดยความสามารถ ให้นักเรียนเก่งหรือค่อนข้างเก่งคู่กับนักเรียนที่อ่อนหรือค่อนข้างอ่อน แล้วให้นักเรียนแต่ละคู่ศึกษาความรู้จากหนังสือเรียนหรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ เรื่อง พุทธศาสน-สุภาษิต ยี่ เว เสวติ ดาทิโส : คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น และอภิปรายร่วมกันในหัวข้อต่อไปนี้
  - ลักษณะคนดีทางธรรมและคนดีทางโลก
  - ลักษณะคนไม่ดีทางธรรมและคนไม่ดีทางโลก
- นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ 4.1 เรื่อง คบคน เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จแล้ว ให้จับคู่กับเพื่อน (คู่เดิม) แล้วผลัดกันอภิปรายคำตอบและตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบของกันและกัน
- ครูสุ่มนักเรียนบางคู่ออกมาอธิบายคำตอบในใบงานที่ 4.1 ให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง
- นักเรียนช่วยกันคิดแนวทางการปฏิบัติตนตามพุทธศาสน-สุภาษิต ยี่ เว เสวติ ดาทิโส : คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น เพื่อเป็นข้อคิดและนำไปปฏิบัติ
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- ถ้านักเรียนคบเพื่อนที่มีนิสัยดี นักเรียนคิดว่า จะมีผลดีต่อตนเองอย่างไร (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นสรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมาย ความสำคัญ และแนวทางการปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต ยี่ เว เสวติ ดาทิโส : คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น

7

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	(ประเมินตามสภาพจริง)
ตรวจใบงานที่ 4.1	ใบงานที่ 4.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite พระพุทธศาสนา ม.1 บริษัท เพลย์เอเบิล จำกัด
- 3) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - ญาณสังวร, สมเด็จพระ (เจริญ สุวฑฺฒโน). 2526. **หลักพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : ปรกาศพริก.
- 4) บัตรภาพ
- 5) ใบงานที่ 4.1 เรื่อง คบคน

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
  - <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/09>
  - <http://www.fungdham.com/proverb.html>

บัตรภาพ

ภาพผู้กระทำความผิดถูกตำรวจจับกุม

ภาพนักเรียนกำลังเรียนหนังสือ

ภาพนักกีฬาฟุตบอลกำลังฝึกซ้อมการเล่นฟุตบอล

ภาพคนนั่งฟังธรรมที่วัด

ภาพเด็กวัยรุ่นเล่นการพนัน

ที่มา : ภาพที่ 1 <http://surat-news-plc.blogspot.com>

1 2 ภาพที่ 2 <http://wisnum.wordpress.com>

3 4 ภาพที่ 3 http://news.thaileagueonline.net/images/news/_2021.jpg

5 ภาพที่ 4 วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก. 2552. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ม.1. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

ภาพที่ 5 <http://dek-d.com>

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. คนดีทางโลกและคนดีทางธรรม มีความแตกต่างกันอย่างไร

คนดีทางธรรม คือ มีจิตเมตตา เอื้อเฟื้อ ไม่ลัทธิขโมย ไม่ฉ้อโกง ไม่ผิดลูกเมียผู้อื่น ไม่พูดหยาบคายให้คนแตกความสามัคคี พูดแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นความจริง ไม่อาฆาตพยาบาท ไม่คิดว่าการกระทำทุจริตเป็นการแสดงความเก่ง

คนดีทางโลก คือ ขยันประกอบอาชีพสุจริต ทำงานเก่ง มีความสามารถ หลีกเลี้ยงอบายมุข ไม่ละเมิดใคร ไม่เอาเปรียบคนอื่น

2. คนไม่ดีทางโลกและคนไม่ดีทางธรรม มีความแตกต่างกันอย่างไร

คนไม่ดีทางธรรม คือ คนที่ชอบประทุษร้ายผู้อื่น ทรมานสัตว์ ชอบลักขโมยและฉ้อโกง ล่วงเกินของรักผู้อื่น พูดคำหยาบ พูดเท็จ ชอบยุยงให้คนแตกความสามัคคี คิดแค้นพยาบาท เห็นว่าการทุจริตได้เป็นการแสดงความเก่ง

คนไม่ดีทางโลก คือ คนขี้เกียจ ทำงานไม่มีประสิทธิภาพ ไม่ชอบศึกษาหาความรู้ ชอบเที่ยวเตร่

3. นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างการกระทำที่แสดงว่า คบคนเช่นใดย่อมเป็นเช่นนั้น

- คบคนใจร้อน ก็มักจะใจร้อน
- คบคนขี้เกียจ ก็มักขี้เกียจ
- คบคนใจเย็น ก็มักใจเย็น
- คบคนพูดจาสุภาพ ก็มักพูดจาสุภาพ
- คบคนพูดจาหยาบ ก็มักพูดจาหยาบ
- คบคนที่มีอาชีพสุจริต ก็มักประกอบอาชีพสุจริต
- คบคนขยันใฝ่หาความรู้ ก็มักเป็นคนขยันใฝ่หาความรู้

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ชื่อ ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแสดงความคิดเห็น				
2	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
3	การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย				
4	ความมีน้ำใจ				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... /..... /.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของเพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในชั้นเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองตอง และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัวและโรงเรียน มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียน การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของ ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและ ปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการ ทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 รู้จักดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... /..... /.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....
.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....
.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

- แนวทางการแก้ไข

.....
.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....
.....

.....
.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การเตีอนตนด้วยตนเอง เป็นข้อคิดที่ได้จากพุทธศาสนสุภามิต ซึ่งเป็นการเตีอนใจบุคคลให้รู้จักเตีอนตนเอง ให้กระทำในสิ่งที่ดี และเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อการพัฒนาตนเอง

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.1/5 อธิบายพุทธคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของตนเองและครอบครัว

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายความหมายของ อดุดนา โจทยุตตานํ ได้
- 2) วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภามิต จงเตีอนตนด้วยตนเอง ได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- พุทธศาสนสุภามิต
  - อดุดนา โจทยุตตานํ : จงเตีอนตนด้วยตนเอง

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสร้างความรู้
- 2) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิดสี่สหาย

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

1. ครูให้นักเรียนผลัดกันเล่าประสบการณ์ของตนเองที่แสดงว่าปฏิบัติตนในทางที่ถูกต้องโดยไม่มีใครมาเตือน เช่น
  - ดื่นนอนแต่เช้าตู่
  - ทำการบ้านส่งครูตรงเวลา
  - ทำเวรรักษาความสะอาดห้องเรียนตามหน้าที่
  - เดินข้ามถนนบนทางม้าลายเป็นประจำ
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า การกระทำดังกล่าวสอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิต อุตตนา โจทยุตตานํ :
จงเตือนตนด้วยตนเอง

ขั้นสอน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
2. ใบงานที่ 4.2
3. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลางค่อนข้างเก่ง ปานกลาง ค่อนข้างอ่อน และอ่อน
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มจับคู่กันเป็น 2 คู่ ให้แต่ละคู่ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต อุตตนา โจทยุตตานํ จากหนังสือเรียน หรือแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วช่วยกันทำใบงานที่ 4.2 เรื่อง เตือนตนเอง
3. สมาชิกแต่ละคู่ในกลุ่มผลัดกันอธิบายคำตอบในใบงานที่ 4.2 ให้เพื่อนอีกคู่หนึ่งฟัง ช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และหลอมรวมเป็นคำตอบของกลุ่ม
4. ครูสุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ 4.2 หน้าชั้นเรียน แล้วให้กลุ่มอื่นที่มีความคิดที่แตกต่างกันออกไป

คำถามกระตุ้นความคิด

- ถ้าบุคคลปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต “อุตตนา โจทยุตตานํ” ย่อมส่งผลดีต่อตนเองและผู้อื่นอย่างไร จงอธิบายเหตุผล (พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

นำเสนอเพิ่มเติม ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

5. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ขั้นสรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางการปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต อุตตนา โจทยุตตานํ : จงเตือนตนด้วยตนเอง

7 การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 4.2	ใบงานที่ 4.2	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) ใบงานที่ 4.2 เรื่อง เตือนตนเอง

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
  - <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/09>
  - <http://www.fungdham.com/proverb.html>

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องที่กำหนด แล้วตอบคำถาม

ต้อย ตาล และต้น เป็นเพื่อนสนิทกัน ในเวลาพักกลางวันพวกเขา มักจะมานั่งคุยกันใต้ต้นไม้ข้างรั้วโรงเรียน

ต้อย : เมื่อวานนี้คุณครูสอนพุทธศาสนาสุภาสิตเรื่อง อุตตนา โจทยุตตาน : จงเดือนตนด้วยตนเอง ทำให้ฉันนึกถึงเด็กข้างบ้านฉันคนหนึ่งซึ่งกำพร้าทั้งพ่อและแม่ อยู่กับยายซึ่งแก่มากแล้ว เด็กคนนี้ชื่ออ้น อายุประมาณ 11-12 ปี รุ่นเดียวกับพวกเราแหละ ฉันเคยคุยกับเขา เขามีความคิดต่างๆ เหมือนผู้ใหญ่เลยละ เช่น เขาบอกว่า จะต้องรู้จักใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด เพราะยายแก่แล้ว มีเงินอยู่จำนวนหนึ่งเท่านั้น ซึ่งถ้าใช้อย่างประหยัดก็คงพอให้เขาได้เรียนจนจบปริญญาตรี และเขาก็บอกว่าเมื่อกลับจากโรงเรียนตอนเย็น ทุกวันเขาจะช่วยยายดูบ้าน ทำอาหาร และล้างจาน จากนั้นก็ทำการบ้าน โดยไม่ต้องมีใครเตือน

ตาล : ฉันเองก็เหมือนกันกับอ้นนั่นแหละ ฉันก็ทำงานบ้านช่วยพ่อแม่และทำการบ้านโดยไม่ต้องมีใครเตือน

ต้น : ฉันก็เดือนตนเองบ่อยเหมือนกัน เช่น เวลาเพื่อนไปรายงานหน้าชั้นเรียนแล้วพูดผิดๆ ก็ไม่หัวเราะเยาะเขา เวลานั่งฟังครูอธิบายแล้วรู้สึกง่วงนอน ก็เดือนตนเองว่าให้ตั้งใจฟังครูอธิบาย มิฉะนั้นแล้วจะไม่รู้เรื่องในสิ่งที่เรียน

ต้อย : ฉันก็มีความดีเหมือนกันนะ ฉันเดือนตัวเองไม่ให้โลกอยากได้โทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ ให้ใช้ของเดิมไปก่อน และก็เคยเตือนตัวเองให้รู้จักพูดจาสุภาพกับคนอื่น ฉันก็เลยไม่พูดหยาบ

ตาล : ฉันเห็นพวกสื่อมวลชนที่ชอบสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ผู้ที่ให้สัมภาษณ์บางคนพูดจาไม่สุภาพกับนักข่าว แสดงว่าผู้ให้สัมภาษณ์คนนั้นคงไม่เดือนตนเอง เลยทำให้คนทั่วไปมีความรู้สึกที่ไม่ค่อยดีต่อคนนั้น

ต้น : พวกพี่ๆ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายบางคนก็พูดหาเสียงตอนเลือกตั้งประธานนักเรียนโดยใช้วิธีการพูด หาเสียงว่าตนเองดี แล้วพูดว่าคนอื่นเขา แสดงว่า ขณะพูดนั้นไม่คิดและไม่เดือนตนเองด้วย

ต้อย : สรุปแล้วการรู้จักเดือนตนเองก็ดีเหมือนกันจะได้ไม่ทำอะไรบกพร่อง ผิดพลาด เพราะถ้ารอให้คนอื่นมาเตือนก็อาจจะช้าเกินไป

ตาล : เสียงสัญญาณเข้าห้องเรียนดังแล้ว พวกเราไปเรียนกันเถอะ

1. ใครมีการกระทำที่แสดงว่ารู้จักเตือนตนเอง ยกตัวอย่างการกระทำพร้อมอธิบายผลที่คาดว่าจะได้รับ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ใครมีการกระทำที่แสดงถึงการไม่เตือนตนเอง และมีผลอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องที่กำหนด แล้วตอบคำถาม

ต้อย ตาล และต้น เป็นเพื่อนสนิทกัน ในเวลาพักกลางวันพวกเขา มักจะมานั่งคุยกันใต้ต้นไม้ข้างรั้วโรงเรียน

ต้อย : เมื่อวานนี้คุณครูสอนพุทธศาสนสุภาษิตเรื่อง อดตนา โจทยุตตนา : จงเดือนตนด้วยตนเอง ทำให้ฉันนึกถึงเด็กข้างบ้านฉันคนหนึ่งซึ่งกำพร้าทั้งพ่อและแม่ อยู่กับยายซึ่งแก่มากแล้ว เด็กคนนี้ชื่ออัน อายุประมาณ 11-12 ปี รุ่นเดียวกับพวกเราแหละ ฉันเคยคุยกับเขา เขามีความคิดต่างๆ เหมือนผู้ใหญ่เลยละ เช่น เขาบอกว่า จะต้องรู้จักใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด เพราะยายแก่แล้ว มีเงินอยู่จำนวนหนึ่งเท่านั้น ซึ่งถ้าใช้อย่างประหยัดก็คงพอให้เขาได้เรียนจนจบปริญญาตรี และเขาก็บอกว่าเมื่อกลับจากโรงเรียนตอนเย็น ทุกวันเขาจะช่วยยายดูบ้าน ทำอาหาร และล้างจาน จากนั้นก็ทำการบ้าน โดยไม่ต้องมีใครเตือน

ตาล : ฉันเองก็เหมือนกันกับอันนั้นแหละ ฉันก็ทำงานบ้านช่วยพ่อแม่และทำการบ้านโดยไม่ต้องมีใครเตือน

ต้น : ฉันก็เดือนตนเองบ่อยเหมือนกัน เช่น เวลาเพื่อนไปรายงานหน้าชั้นเรียนแล้วพูดผิดๆ ก็ไม่หัวเราะเยาะเขา เวลานั่งฟังครูอธิบายแล้วรู้สึกง่วงนอน ก็เดือนตนเองว่าให้ตั้งใจฟังครูอธิบาย มิฉะนั้นแล้วจะไม่รู้เรื่องในสิ่งที่เรียน

ต้อย : ฉันก็มีความดีเหมือนกันนะ ฉันเดือนตัวเองไม่ให้โลภอยากได้โทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ ให้ใช้ของเดิมไปก่อน และก็เคยเตือนตัวเองให้รู้จักพูดจาสุภาพกับคนอื่น ฉันก็เลยไม่พูดหยาบ

ตาล : ฉันเห็นพวกสู่มวลชนที่ชอบสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ผู้ที่ให้สัมภาษณ์บางคนพูดจาไม่สุภาพกับนักข่าว แสดงว่าผู้ให้สัมภาษณ์คนนั้นคงไม่เดือนตนเอง เลยทำให้คนทั่วไปมีความรู้สึกที่ไม่ค่อยดีต่อคนนั้น

ต้น : พวกพี่ๆ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายบางคนก็พูดหาเสียงตอนเลือกตั้งประธานนักเรียนโดยใช้วิธีการพูด หาเสียงว่าตนเองดี แล้วพูดว่าคนอื่นเขา แสดงว่า ขณะพูดนั้นไม่คิดและไม่เดือนตนเองด้วย

ต้อย : สรุปแล้วการรู้จักเดือนตนเองก็ดีเหมือนกันจะได้ไม่ทำอะไรบกพร่อง ผิดพลาด เพราะถ้ารอให้คนอื่นมาเตือนก็อาจจะช้าเกินไป

ตาล : เสียงสัญญาณเข้าห้องเรียนดังแล้ว พวกเราไปเรียนกันเถอะ

1. ใครมีการกระทำที่แสดงว่ารู้จักเตือนตนเอง ยกตัวอย่างการกระทำพร้อมอธิบายผลที่คาดว่าจะได้รับ

1) อัน - เตือนตนเองเรื่องรู้จักใช้จ่ายอย่างประหยัด คาดว่าจะมีเงินเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียนจนจบปริญญาตรี

- เตือนตนเองให้ทำงานบ้าน ผลเป็นการแบ่งเบาภาระของยาย

- เตือนตนเองให้ทำการบ้าน มีผลทำให้งานเสร็จทันตามที่กำหนด และมีความเข้าใจในเรื่องที่เรียน

2) ตาล - เตือนตนเองให้ทำงานบ้านช่วยพ่อแม่ มีผลทำให้พ่อแม่ไม่เหนื่อยมาก พ่อแม่รักและภูมิใจในตัวลูก

- เตือนตนเองให้ทำการบ้าน มีผลทำให้งานเสร็จทันตามที่กำหนด และมีความเข้าใจเรื่องที่เรียน

- เตือนตนเองให้ทำงานตามหน้าที่อย่าให้บกพร่อง มีผลทำให้ตาลสามารถทำงานได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ เป็นที่เชื่อถือของเพื่อน

3) ต้น - เตือนตนเองไม่ให้หัวเราะเยาะเพื่อน มีผลทำให้เพื่อนไม่โกรธ และแสดงความเป็นมิตร

- เตือนตนเองให้ตั้งใจฟังครูอธิบาย และตั้งใจเรียน มีผลทำให้เข้าใจในบทเรียน

4) ต้อย - เตือนตนเองไม่ให้เกิดความโลภอยากได้โทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ มีผลทำให้ต้อยมีเงินเหลือ

- เตือนตนเองให้พูดจาสุภาพ มีผลทำให้เป็นผู้ที่พูดจาสุภาพน่าฟัง เป็นที่ชื่นชมของผู้อื่น

2. ใครมีการกระทำที่แสดงถึงการไม่เตือนตนเอง และมีผลอย่างไร

1) ผู้ที่ให้สัมภาษณ์นักข่าวบางคนที่พูดจาไม่สุภาพกับนักข่าว ส่งผลให้ผู้ให้สัมภาษณ์หรืออ่านข่าว

เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อผู้ให้สัมภาษณ์

2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายบางคนที่พูดหาเสียงตอนเลือกประธานนักเรียนไม่เตือนตนเองโดยไปพูด

ว่าร้ายผู้อื่น ผลที่ได้รับคือ ทำให้ผู้ฟังเกิดความสงสัยและเคลือบแคลงใจต่อการเลือกประธานนักเรียน

แบบประเมิน **คุณลักษณะอันพึงประสงค์**

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในชั้นเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ปกป้อง และเป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามโรงเรียน และชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียน การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของ ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและ ปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการ ทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 รู้จักดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
..... /..... /.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....
.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....
.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

- แนวทางการแก้ไข

.....
.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....
.....

.....
.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า เป็นข้อคิดที่ได้จากพุทธศาสนสุภาษิต ซึ่งเป็นการเตือนใจบุคคลให้รู้จักคิดพิจารณาอย่างถูกต้องก่อนตัดสินใจทำการใดๆ เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อการพัฒนาตนเองและครอบครัว

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.1/5 อธิบายพุทธคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของตนเองและครอบครัว

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายความหมายของ นิสมม กรณฺ์ เสยฺโย ได้
- 2) วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า ได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- พุทธศาสนสุภาษิต
  - นิสมม กรณฺ์ เสยฺโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสร้างความรู้
- 2) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง

- นักเรียนสวมต้นบุชชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อการเรียนรู้ : บัตรภาพ

1. ครูให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้
  - ภาพที่ 1 ภาพนักเรียนกำลังทดลองวิทยาศาสตร์
  - ภาพที่ 2 ภาพคนทอผ้า
  - ภาพที่ 3 ภาพชาวสวนกับสวนผสม
 แล้วช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่า ก่อนที่ผลงานในภาพจะประสบความสำเร็จนั้น บุคคลในภาพจะต้องคิดอย่างไรบ้าง
2. ครูเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า การกระทำสิ่งใดก็ตามจะต้องมีการคิดหลากหลาย และคิดใคร่ครวญทบทวนให้รอบคอบ จึงจะประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี

ขั้นสอน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1	4. ใบงานที่ 4.3
2. บทเรียนคอมพิวเตอร์	5. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
3. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	

1. นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) ร่วมกันศึกษาความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต นิสมม กรณฺ์ เสยฺโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า จากหนังสือเรียนหรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกการอ่าน จากนั้นร่วมกันสรุปสาระสำคัญ
2. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มทำใบงานที่ 4.3 เรื่อง คิดก่อนทำ เมื่อทำเสร็จแล้วให้สมาชิกในกลุ่มผลัดกันเล่าคำตอบของตนในใบงานทีละข้อ เรียงเป็นรายบุคคลจนครบทุกคน แล้วช่วยกันสรุปคำตอบที่ถูกต้อง ซึ่งถือเป็นผลงานรวมของกลุ่ม
3. ครูสุ่มนักเรียน 2-3 กลุ่ม ออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ 4.3 หน้าชั้นเรียน แล้วให้กลุ่มที่มีความเห็นหรือคำตอบที่แตกต่างกันได้นำเสนอเพิ่มเติม
4. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

คำถามกระตุ้นความคิด

- การคิดใคร่ครวญ วางแผนอย่างเป็นระบบก่อนลงมือทำงานใดก็ตาม ย่อมส่งผลดีต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ขั้นสรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

1. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต
นิสมุม กรณฺ์ เสยฺโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า
2. นักเรียนและครูช่วยกันคิดแนวทางการปฏิบัติตนตามหลัก
พุทธศาสนสุภาษิต นิสมุม กรณฺ์ เสยฺโย : การใคร่ครวญก่อน
แล้วจึงทำดีกว่า แล้วให้นักเรียนนำไปปฏิบัติ

7

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 4.3	ใบงานที่ 4.3	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

8

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite พระพุทธศาสนา ม.1 บริษัท เพลย์เอเบิล จำกัด
- 3) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) ญาณสังวร, สมเด็จพระ (เจริญ สุวฑฺฒโน). 2526. **หลักพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : ปรกาศพริก.
  - (2) วศิน อินทสระ. 2548. **หลักธรรมอันเป็นหัวใจพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ. ไอ. เอ. จำกัด (เครือหนาทอง).
- 4) บัตรภาพ
- 5) ใบงานที่ 4.3 เรื่อง คิดก่อนทำ

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
  - <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/09>
  - <http://www.fungdham.com/proverb.html>

บัตรภาพ

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

ภาพที่ 3

ที่มา : ภาพที่ 1 <http://www.nsm.or.th/nsm2009/images/stories/blind3.jpg>

1 2 ภาพที่ 2 <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=542139>

3 ภาพที่ 3 <http://www.rakbankerd.com/agriculture/print.php?id=1318&s=tblareablog>

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

หมู่บ้านรื่นรมย์ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ และมีป่าไผ่อยู่รอบหมู่บ้าน ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทำประมง และเผาข้าวหลามขาย ต่อมาไม้ไผ่เหลือน้อยลง ปลาในแม่น้ำก็ลดน้อยลงไปเช่นกัน ประธานคณะกรรมการหมู่บ้านได้มีการนำปัญหาเรื่อง อาชีพของชาวบ้าน นำเสนอในที่ประชุม

ประธานฯ : วันนี้ผมขอเสนอปัญหาเรื่อง ป่าไผ่ในชุมชนของเรามีจำนวนลดลง กับเรื่องปริมาณปลาในแม่น้ำลำคลอง

ชิต : ฉันคิดว่าเมื่อไม้ไผ่มีน้อยลง ไม่สามารถนำไปใช้ในการเผาข้าวหลามได้ เราก็กเลิกรการทำข้าวหลามขาย เปลี่ยนเป็นการทำขนมที่ใช้ข้าวเหนียวเหมือนกันก็ได้ เช่น ข้าวเหนียวหน้าสังขยา ข้าวเหนียวตัด

ชัย : ฉันว่าไม้ไผ่น้อยลงไปเนื่องจากเราไม่ได้ปลูกไม้ทดแทนไม้ที่ตัดไป ฉะนั้นเราน่าจะรณรงค์กันให้ปลูกป่าไผ่ ทดแทนไม้ไผ่ที่ตัดไป และควรมีหลักการว่าเราจะปลูกเพิ่มปีละจำนวนเท่าไร เป็นการแก้ปัญหาและเป็น การทดแทนไม้ไผ่ที่ถูกตัด รวมทั้งเป็นการอนุรักษ์อาชีพดั้งเดิมของบรรพบุรุษเราด้วย ในขณะที่เรายังไม่สามารถปลูกไม้ไผ่ให้โตทันใช้ เราก็กพยายามใช้ไม้ไผ่ให้น้อยลงและใช้ไม้ไผ่ให้คุ้มค่า เช่น การทำข้าวหลาม ก็ให้ใส่ข้าวเหนียวให้เต็มกระบอกลง ไม้ไผ่ใส่เพียงครึ่งกระบอกลงเท่านั้น แล้วก็คิดราคาให้เหมาะสมกับปริมาณที่เพิ่มขึ้น

ชอบ : ฉันว่าถ้าไม้ไผ่มีจำนวนน้อยลง เราก็กซื้อจากที่อื่นก็ได้

จัน : สำหรับเรื่องปลาในน้ำมีน้อยลง เราก็กไปจับปลาที่บริเวณแม่น้ำสายอื่นที่ชุกชุมกว่า

จ้อย : ฉันคิดว่าพวกชาวบ้านควรเปลี่ยนอาชีพประมงเป็นอย่างอื่นก็ได้

จ้อน : ฉันคิดว่าชาวบ้านเรามีความคุ้นเคยเกี่ยวกับอาชีพประมงอยู่แล้ว ก็อาจจะปรับเปลี่ยนวิธีการก็ได้ แทนที่จะ จับปลาในแม่น้ำ แต่มาลองชูดบ่อเลี้ยงปลาก็ก็นะ แต่ต้องไปปรึกษานักวิชาการทางการประมงเสียก่อน เพื่อจะได้มีความรู้ก่อนที่จะทำจริงๆ

ชาติ : ฉันว่าถ้าต้องการเลี้ยงปลาจริงๆ พวกเราก็กควรไปศึกษาดูงานในแหล่งที่เขา มีอาชีพชูดบ่อเลี้ยงปลา ไปฝึก ประสบการณ์จากพวกมีอาชีพชูดบ่อเลี้ยงปลากันจริงๆ จะได้ว่ามีปัญหา อุปสรรค และการแก้ไขอย่างไร

ประธานฯ : ทุกเรื่องที่เป็นปัญหานั้นพวกเราควรคิดให้รอบคอบ

1. ใครมีความคิดที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิต นิสมม กรณํ เสยโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า อธิบายเหตุผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนควรนำพุทธศาสนสุภาษิต นิสมม กรณํ เสยโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า ไปใช้ในเรื่องใด และคาดว่าจะเกิดผลดีอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

หมู่บ้านรื่นรมย์ตั้งอยู่ริมแม่น้ำ และมีป่าไผ่อยู่รอบหมู่บ้าน ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทำประมง และเผาข้าวหลามขาย ต่อมาไม้ไผ่เหลือน้อยลง ปลาในแม่น้ำก็ลดน้อยลงไปเช่นกัน ประธานคณะกรรมการหมู่บ้านได้มีการนำปัญหาเรื่อง อาชีพของชาวบ้าน นำเสนอในที่ประชุม

ประธานฯ : วันนี้ผมขอนำเสนอปัญหาเรื่อง ป่าไผ่ในชุมชนของเรามีจำนวนลดลง กับเรื่องปริมาณปลาในแม่น้ำลาคลดลง

ชิต : ฉันคิดว่าเมื่อไม้ไผ่มีน้อยลง ไม่สามารถนำไปใช้ในการเผาข้าวหลามได้ เราก็กึ่งการทำข้าวหลามขาย เปลี่ยนเป็นการทำขนมที่ใช้ข้าวเหนียวเหมือนกันก็ได้ เช่น ข้าวเหนียวหน้าสังขยา ข้าวเหนียวตัด

ชัย : ฉันว่าไม้ไผ่ที่น้อยลงไปเนื่องจากเราไม่ได้ปลูกไม้ทดแทนไม้ที่ตัดไป ฉะนั้นเราน่าจะรณรงค์กันให้ปลูกป่าไผ่ ทดแทนไม้ไผ่ที่ตัดไป และควรมีหลักการว่าเราจะปลูกเพิ่มปีละจำนวนเท่าไร เป็นการแก้ปัญหาและเป็นการทดแทนไม้ไผ่ที่ถูกตัด รวมทั้งเป็นการอนุรักษ์อาชีพดั้งเดิมของบรรพบุรุษเราด้วย ในขณะที่เรายังไม่สามารถปลูกไม้ไผ่ให้โตทันใช้ เราก็กพยายามใช้ไม้ไผ่ให้น้อยลงและใช้ไม้ไผ่ให้คุ้มค่า เช่น การทำข้าวหลามก็ให้ใส่ข้าวเหนียวให้เต็มกระบอก ไม่ใช่ใส่เพียงครึ่งกระบอกเท่านั้น แล้วก็คิดราคาให้เหมาะสมกับปริมาณที่เพิ่มขึ้น

ชอบ : ฉันว่าถ้าไม้ไผ่มีจำนวนน้อยลง เราก็กซื้อจากที่อื่นก็ได้

จัน : สำหรับเรื่องปลาในน้ำมีน้อยลง เราก็กไปจับปลาที่บริเวณแม่น้ำสายอื่นที่ชุกชุมกว่า

จ้อย : ฉันคิดว่าพวกชาวบ้านควรเปลี่ยนอาชีพประมงเป็นอย่างอื่นก็ได้

จ้อน : ฉันคิดว่าชาวบ้านเรามีความคุ้นเคยเกี่ยวกับอาชีพประมงอยู่แล้ว ก็อาจจะปรับเปลี่ยนวิธีการก็ได้ แทนที่จะจับปลาในแม่น้ำ แต่มาลองชูดบ่อเลี้ยงปลาก็ก็นะ แต่ต้องไปปรึกษานักวิชาการทางการประมงเสียก่อน เพื่อจะได้มีความรู้ก่อนที่จะทำจริงๆ

ชาติ : ฉันว่าถ้าต้องการเลี้ยงปลาจริงๆ พวกเราก็กควรไปศึกษาดูงานในแหล่งที่เขามีอาชีพชูดบ่อเลี้ยงปลา ไปฝึกประสบการณ์จากพวกมืออาชีพชูดบ่อเลี้ยงปลากันจริงๆ จะได้ว่ามีปัญหา อุปสรรค และการแก้ไขอย่างไร

ประธานฯ : ทุกเรื่องที่เป็นปัญหานั้นพวกเราควรคิดให้รอบคอบ

1. ใครมีความคิดที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิต นิสมม กรณฺ์ เสยฺโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า อธิบายเหตุผล

1) ชัย มีความคิดที่แสดงถึงการใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำ เกี่ยวกับเรื่องการแก้ปัญหาไม่ใ้มีจำนวนน้อย โดยหาวิธีปลูกไม้ทดแทน และการใช้ไม้ใ้ไม่อย่างคุ้มค่า เป็นการคิดอย่างมีเหตุผลก่อนตัดสินใจ

2) จ๋อน มีความคิดที่แสดงถึงการใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำ เกี่ยวกับการแก้ปัญหาปริมาณปลาในแม่น้ำมีจำนวนลดน้อยลง โดยการขุดบ่อเลี้ยงปลา แต่ต้องหาข้อมูลความรู้ก่อน

3) ชาดี มีความคิดสอดคล้องกับการใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำ เกี่ยวกับเรื่องการเลี้ยงปลา ควรไปศึกษาดูงาน และฝึกประสบการณ์จากผู้รู้จริงก่อนจึงทำ

2. นักเรียนควรนำพุทธศาสนสุภาษิต นิสมม กรณฺ์ เสยฺโย : การใคร่ครวญก่อนแล้วจึงทำดีกว่า ไปใช้ในเรื่องใด และคาดว่าจะเกิดผลได้อย่างไร

(ตัวอย่าง)

1) เพื่อนชวนไปเที่ยวกลางคืน ก็คิดใคร่ครวญว่าการไปเที่ยวกลางคืนอาจไปพบกับอบายมุขต่างๆ เช่น การดื่มของมึนเมาทำให้ขาดสติ การพบพวกอันธพาลตีกันแล้วเราอาจได้รับอันตราย การเที่ยวกลางคืนทำให้อดนอน เสี่ยงสุขภาพ เมื่อใคร่ครวญดีแล้วจึงตอบปฏิเสธเพื่อนไป เกิดผลดี คือ ทำให้เราไม่หลงเข้าไปอยู่ในอบายมุข ไม่เสื่อมเสียชื่อเสียง ไม่เสี่ยงสุขภาพ

2) เพื่อนชวนให้ลอกการบ้านส่งครู ก็คิดใคร่ครวญว่าการลอกการบ้านทำให้ไม่เข้าใจบทเรียน เป็นการทุจริต ถ้าครูจับได้อาจถูกลงโทษ เมื่อคิดได้แล้วก็ตอบปฏิเสธ ทำให้เกิดผลดี คือ ทำให้มีความพยายามทำการบ้านให้เสร็จ ก็จะเกิดความเข้าใจแจ่มแจ้ง ส่งผลดีต่อการนำความรู้ไปสอบได้

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ..... นักเรียน..... ลงชื่อ..... ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ..... ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน   ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน   ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่อง				
3	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
4	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

ชื่อกลุ่ม ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน **คุณลักษณะอันพึงประสงค์**

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในชั้นเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองตอง และเป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียน และชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของ ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและ ปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการ ทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 รู้จักดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... /..... /.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....
.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....
.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

- แนวทางการแก้ไข

.....
.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ลงชื่อ

.....
(.....)

ตำแหน่ง

.....

ทุรวาสา ฆรา ทุกุขา : เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดี นำทุกข์มาให้

1 ชั่วโมง

1 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้ เป็นข้อคิดที่ได้จากพุทธศาสนสุภาษิต ซึ่งเป็นการเตือนใจบุคคลให้ปฏิบัติตนเป็นผู้ปกครองที่ดีและสมาชิกที่ดีของครอบครัว และเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อการพัฒนาตนเองและครอบครัว

2 ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ตัวชี้วัด

ส 1.1 ม.1/5 อธิบายพุทธคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของตนเองและครอบครัว

2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) อธิบายความหมายของ ทุรวาสา ฆรา ทุกุขา ได้
- 2) วิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้ ได้

3 สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- พุทธศาสนสุภาษิต
  - ทุรวาสา ฆรา ทุกุขา : เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสร้างความรู้
- 2) ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคการสัมภาษณ์ 3 ขั้นตอน

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

1. ครูขออาสาสมัคร 4-5 คน ออกมาเล่าชีวิตในครอบครัวที่เป็นสุขให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน แล้วให้นักเรียนในห้องช่วยกันหาเหตุผลว่า เพราะเหตุใด ครอบครัวของเพื่อนอาสาสมัครเหล่านั้นจึงมีความสุข
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงความคิดของนักเรียนให้รู้ว่า ครอบครัวที่มีความสุขนั้น มีการกระทำที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิต ทูราวาสา ชรา ทุกุขา : เข้ายาเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้

ขั้นสอน

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ :

1. หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1	4. ใบงานที่ 4.4
2. บทเรียนคอมพิวเตอร์	5. แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
3. หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม	

1. ครูอธิบายความรู้เรื่อง เข้ายาเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้ให้นักเรียนฟัง ในประเด็นต่อไปนี้
  - 1) ลักษณะของสถาบันครอบครัวที่อยู่ด้วยกันอย่างปกติสุข
  - 2) ลักษณะของเข้ายาเรือนที่ปกครองดี
2. นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต ทูราวาสา ชรา ทุกุขา : เข้ายาเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้ จากหนังสือเรียนหรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึกการอ่าน
3. นักเรียนกลุ่มเดิม (จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) กำหนดหมายเลขประจำตัวให้สมาชิกแต่ละคนเป็นหมายเลข 1-4 ตามลำดับ
4. ครูให้นักเรียนแต่ละหมายเลขสัมภาษณ์เพื่อนในประเด็นที่กำหนดไว้ในใบงานที่ 4.4 เรื่อง สัมภาษณ์ครอบครัว

คำถามกระตุ้นความคิด

1. หัวหน้าครอบครัวที่มีการปกครองดี ย่อมส่งผลดีอย่างไร
(คนในครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความสามัคคีกัน)
2. หัวหน้าครอบครัวตัวอย่างที่นักเรียนชื่นชอบได้แก่ใครบ้าง จงยกตัวอย่างการกระทำของบุคคลเหล่านั้น
(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ตัวอย่าง และช่วยกันสรุปผล การกระทำของพ่อแม่ หรือ
หัวหน้าครอบครัวที่ดี มีลักษณะอย่างไร และส่งผลดีต่อ
สมาชิกในครอบครัวอย่างไร

5. ครูสุ่มตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่
4.4 หน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้อง
6. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด ข้อ 1-2

ขั้นสรุป

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ : —

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมาย และผลของการ
ปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิต ทูรวาสา ขร่า ทูกขา :
เหย้าเรือนที่ปกครองไม่ดีนำทุกข์มาให้

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนแผนผังความคิด เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต โดยให้ครอบคลุม
ประเด็นตามที่กำหนด ดังนี้
  - 1) การเขียนตัวอย่างการกระทำตามพุทธศาสนสุภาษิต
  - 2) การวิเคราะห์ผลของการกระทำตามพุทธศาสนสุภาษิต

นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

7

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานที่ 4.4	ใบงานที่ 4.4	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบบันทึกการอ่าน	แบบบันทึกการอ่าน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ประเมินการนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
ตรวจแผนผังความคิด เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต	แบบประเมินแผนผังความคิด เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.1
- 2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ Smart L.O. LMS Lite พระพุทธศาสนา ม.1 บริษัท เพลย์เอเบิล จำกัด
- 3) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
  - (1) ญาณสังวร, สมเด็จพระ (เจริญ สุวฑฺฒโน). 2526. **หลักพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : ปรกาศพริก.
  - (2) วศิน อินทสระ. 2548. **หลักธรรมอันเป็นหัวใจพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ. ไอ. เอ. จำกัด (เครือท่าทอง).
- 4) ใบงานที่ 4.4 เรื่อง สัมภาษณ์ครอบครัวตัวอย่าง

8.2 แหล่งการเรียนรู้

- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
  - <http://www.aksorn.com/LC/Rel/M1/09>
  - <http://www.fungdham.com/proverb.html>

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินแผนผังความคิด เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การเขียนตัวอย่างการกระทำตามพุทธศาสนสุภาษิต				
2	การวิเคราะห์ผลของการกระทำตามพุทธศาสนสุภาษิต				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 ..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	=	4	คะแนน
ดี	=	3	คะแนน
พอใช้	=	2	คะแนน
ปรับปรุง	=	1	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
8	ดีมาก
6 - 7	ดี
4 - 5	พอใช้
ต่ำกว่า 4	ปรับปรุง

4.4 สัมภาษณ์ครอบครัวตัวอย่าง

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนด

1. ให้นักเรียนแต่ละหมายเลขสัมภาษณ์เพื่อน ดังนี้
  - หมายเลข 1 สัมภาษณ์เพื่อนหมายเลข 2
  - หมายเลข 2 สัมภาษณ์เพื่อนหมายเลข 3
  - หมายเลข 3 สัมภาษณ์เพื่อนหมายเลข 4
  - หมายเลข 4 สัมภาษณ์เพื่อนหมายเลข 1
2. หัวข้อสัมภาษณ์ มีดังนี้
  - หัวข้อครอบครัวตัวอย่างคือใคร ท่านมีความประทับใจเกี่ยวกับครอบครัวตัวอย่างที่ท่านเสนอมาร้อยไร ทำไมท่านจึงคิดว่า ครอบครัวนี้น่าจะเป็นครอบครัวตัวอย่าง
  - ผู้นำ หรือหัวหน้าครอบครัว หรือพ่อแม่ในครอบครัวตัวอย่างนี้ มีการกระทำอย่างไรที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง
3. เมื่อทุกหมายเลขสัมภาษณ์กันเรียบร้อยแล้วให้ช่วยกันสรุปว่า การกระทำของพ่อแม่ หรือหัวหน้าครอบครัวที่ดี มีลักษณะอย่างไร และส่งผลดีต่อสมาชิกในครอบครัวอย่างไร

คำชี้แจง ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนด

- ให้นักเรียนแต่ละหมายเลขสัมพันธเพื่อน ดังนี้
  - หมายเลข 1 สัมพันธเพื่อนหมายเลข 2
  - หมายเลข 2 สัมพันธเพื่อนหมายเลข 3
  - หมายเลข 3 สัมพันธเพื่อนหมายเลข 4
  - หมายเลข 4 สัมพันธเพื่อนหมายเลข 1
- หัวข้อสัมพันธ มีดังนี้
  - หัวหน้าครอบครัวตัวอย่างคือใคร ท่านมีความประทับใจเกี่ยวกับครอบครัวตัวอย่างที่ท่านเสนอมาร้อยไร ทำไมท่านจึงคิดว่า ครอบครัวนี้น่าจะเป็นครอบครัวตัวอย่าง
  - ผู้นำ หรือหัวหน้าครอบครัว หรือพ่อแม่ในครอบครัวตัวอย่างนี้ มีการกระทำการใดๆที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง
- เมื่อทุกหมายเลขสัมพันธกันเรียบร้อยแล้วให้ช่วยกันสรุปว่า การกระทำของพ่อแม่ หรือหัวหน้าครอบครัวที่ดี มีลักษณะอย่างไร และส่งผลดีต่อสมาชิกในครอบครัวอย่างไร

แนวทางเฉลย เช่น

1. ระเบียบและกฎเกณฑ์ของบ้านมีความยืดหยุ่น ไม่เข้มงวดเกินไป
2. สมาชิกของครอบครัวต้องปฏิบัติตามระเบียบ
3. พ่อแม่ต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี
4. ทุกคนมีเมตตาต่อกัน ให้อภัยกัน
5. พ่อแม่ควรมีความยุติธรรม ไม่ลำเอียง

(พิจารณาตามคำตอบของนักเรียน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)

แบบบันทึกการอ่าน

ชื่อหนังสือ..... ชื่อผู้แต่ง..... นามปากกา.....
สำนักพิมพ์..... สถานที่พิมพ์..... ปีที่พิมพ์.....
จำนวนหน้า..... ราคา..... บาท อ่านวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

1. สารสำคัญของเรื่อง

.....
.....
.....

2. วิเคราะห์ข้อคิด/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะของคุณ

.....
.....
.....

ลงชื่อ..... นักเรียน..... ลงชื่อ..... ผู้ปกครอง.....
(.....) (.....)

ลงชื่อ..... ครูผู้สอน.....
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานมีความสมบูรณ์ชัดเจน ให้ 4 คะแนน   ผลงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
ผลงานมีข้อบกพร่องเพียงเล็กน้อย ให้ 3 คะแนน   ผลงานมีข้อบกพร่องมาก ให้ 1 คะแนน

แบบประเมิน การนำเสนอผลงาน

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ประเมินการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การลำดับขั้นตอนของเนื้อเรื่อง				
3	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
4	การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่ม				
5	การตรงต่อเวลา				
รวม					

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ผลงานหรือพฤติกรรมสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องบางส่วน	ให้ 3 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ผลงานหรือพฤติกรรมมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

แบบประเมิน **คุณลักษณะอันพึงประสงค์**

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับคะแนน

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. รักษา ศาสน์ กษัตริย์	1.1 ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติ ร้องเพลงชาติได้ และอธิบายความหมายของ เพลงชาติ				
	1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของนักเรียน				
	1.3 ให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ในการทำงานกับสมาชิกในชั้นเรียน				
	1.4 เข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองตอง และเป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียนและชุมชน				
	1.5 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา				
	1.6 เข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ตามที่โรงเรียน และชุมชนจัดขึ้น				
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	2.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริง				
	2.2 ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ละอาย และเกรงกลัวที่จะทำความผิด ทำตาม สัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่หรือผู้ปกครอง และครู				
	2.3 ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง				
3. มีวินัย รับผิดชอบ	3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน				
4. ใฝ่เรียนรู้	4.1 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ				
	4.2 มีการจดบันทึกความรู้อย่างเป็นระบบ				
	4.3 สรุปความรู้ได้อย่างมีเหตุผล				
5. อยู่อย่างพอเพียง	5.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี และใช้เวลาอย่างเหมาะสม				
	5.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี				
	5.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล				
	5.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด				

คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
	5.5 วางแผนการเรียน การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของ ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร				
	5.6 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและ ปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข				
6. มุ่งมั่นในการ ทำงาน	6.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย				
	6.2 มีความอดทนและไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคเพื่อให้งานสำเร็จ				
7. รักความเป็นไทย	7.1 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย				
	7.2 เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย				
8. มีจิตสาธารณะ	8.1 รู้จักช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน				
	8.2 อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น				
	8.3 รู้จักดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติและสิ่งแวดล้อมของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน				
	8.4 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียน				

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
..... / ..... / .....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
91 - 108	ดีมาก
73 - 90	ดี
54 - 72	พอใช้
ต่ำกว่า 54	ปรับปรุง

แบบบันทึกหลังแผนการสอน

- ด้านความรู้

.....
.....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....
.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....
.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....
.....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....

- แนวทางการแก้ไข

.....
.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....
.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

แบบบันทึกหลังหน่วยการเรียนรู้

ตอนที่ 1 นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้
ต่อไปนี้ ส 1.1 (ม.1/5)

- ด้านความรู้

.....
.....
(จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....

- ด้านสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

- ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

- ด้านอื่นๆ (พฤติกรรมเด่น หรือพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล (ถ้ามี))

.....

สรุปผลจากการประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวมยอด) ประจำหน่วยการเรียนรู้

- ระดับคุณภาพดีมาก จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
- ระดับคุณภาพดี จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
- ระดับคุณภาพพอใช้ จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....
- ระดับคุณภาพปรับปรุง จำนวน ..... คน คิดเป็นร้อยละ .....

- ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

- แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ .....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

ตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพนักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ด้านคุณภาพผู้เรียน)	ร้อยละ
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ 1.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ 1.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน 1.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสียดูดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ 1.4 เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม 1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น 1.6 สร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการตามจินตนาการ	
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 2.1 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร 2.2 เอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูทวดเวที่ต่อผู้มีพระคุณ 2.3 ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง 2.4 ตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 3.1 มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ รอบตัว 3.2 มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม 3.3 เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน 3.4 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน	
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหา ได้อย่างมีสติสมเหตุสมผล 4.1 สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู และสื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง 4.2 นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง 4.3 กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ ตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ 4.4 มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	
มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร 5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์ 5.2 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์ 5.3 ผลการประเมินการอ่าน คณิตวิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์ 5.4 ผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์	
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต 6.1 วางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ 6.2 ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง 6.3 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ 6.4 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ	